

Oversigt
over
Dansk geologisk Forenings Møder og Ekskursioner
fra Januar til December 1922.

Mødet den 23. Januar 1922.

Hr. Victor Madsen holdt Foredrag om Terrainforholdene paa Skovbjerg Bakkeø. Foredragets Indhold er trykt i Medd. Dansk geol. Forening. Bd. 6. Nr. 5 og D. G. U. VI R. Bd. 1. Nr. 12.

Hr. A. Rosenkrantz holdt et Foredrag om en isdæmmet Sø syd for Lyngby. Medd. Dansk geol. Foren. Bd. 6. Nr. 6.

Mødet den 30. Januar 1922.

Hr. V. Nordmann fremlagde nye Undersøgelser over Eemlagenes Alder. Foredragets Indhold vil senere blive trykt.

Derefter afholdtes

Ordinær Generalforsamling.

Efter at Dirigenten, Hr. C. Hammer, havde erklæret Generalforsamlingen for lovlig indvarslet, aflagde Formanden, Hr. V. Nordmann Beretning om Foreningens Virksomhed i det forløbne Aar. Ved Geologiska Föreningens i Stockholm 50-Aars Jubilæum i Maj 1921 havde Formanden repræsenteret Dansk geologisk Forening og overbragt dennes Lykønskning. Formanden aflagde derefter Beretning om de Forhandlinger, som var førte mellem Bestyrelserne for de tre nordiske geologiske Foreninger angaaende en Henvendelse fra Genootschap voor Nederland i Haag om den Stilling, Foreningerne vilde tage overfor Indbydelsen til Deltagelse i den 13. internationale Geologkongres i Bryssel Aug. 1913. Disse Forhandlinger var resulterede i Afsendelsen fra de 3 Foreninger af en enslydende Skrivelse¹⁾, hvori man nedlagde en Indsigelse mod at benævne Geologkongressen i Bryssel »den 13. internationale«, naar samtidig Geologerne fra et vist Antal Lande var fuldstændig udelukkede fra Deltagelse i den²⁾. Hr. V. Hintze angreb

¹⁾ Se Geolog. Fören. Förhandl. Bd. 44, p. 185 f. Stockholm. 1922.

²⁾ Fra Le Comité d'Organisation de la XIII Session du Congrès Géologique International modtog Bestyrelsen som Svar den Meddelelse, at Komiteen ikke kunde tage Hensyn til dens Indsigelse.

Bestyrelsen dels for enkelte Punkter i Skrivelsen, dels fordi denne fra dansk Side var bleven afsendt den 30te Januar i Stedet for, som foreslaaet af de to andre Foreninger, den 31te. Til Hr. Hintze sluttede sig Hr. Kayser. Formanden imødegik Ankerne og forsvarede det sidstnævnte Punkt med, at da den Bestyrelse, som havde ført Forhandlingerne, skulde afløses af en ny paa Generalforsamlingen, vilde der neppe blive Tid for den nyvalgte Bestyrelse til i Løbet af Dagen den 31te at tage Stilling til Sagen.

Derefter fremlagde Kassereren, Hr. C. Malling, Regnskabet, som godkendtes, hvorefter Hr. Axel Jessen valgtes til Formand for det kommende Aar. Til Medlemmer af Bestyrelsen valgtes iøvrigt D'Herrer A. Rosenkrantz, O. B. Bøggild, C. Malling og Knud Jessen, den sidste ved tvungent Omvalg mellem ham og Frk. Sophie Petersen. Til Revisorer genvalgtes D'Herrer C. Hammer og C. Ottesen.

Mødet Mandag den 27. Februar 1922.

Hr. V. Hintze holdt et Foredrag om Møens Klint; et Bidrag til Geologiens Historie i forrige Aarhundrede. Foredragets Indhold vil blive trykt som en Del af et større Arbejde, der udkommer selvstændigt.

Mødet Mandag den 27. Marts 1922.

Hr. Fr. J. Mathiesen holdt et af Lysbilleder illustreret Foredrag om Planteforsteninger fra jyske Tertiæraflejringer. Foredragets Indhold vil blive trykt i D. G. U.s Skrifter. II. Række.

Mødet Mandag den 24. April 1922.

Hr. V. Nordmann talte om det marine Diluvium ved Vognsbøl. D. G. U. IV. R. Bd. 1. Nr. 14.

Hr. Knud Jessen gav en Meddelelse om Kalktufstudier i Danmark, Norge og Sverige, for de sidste Landes Vedkommende Referat. »Naturens Verden«, September-Hæftet 1922.

12. Maj 1922. Ekskursion til Stevns Klint.

Med Toget tog man til Store-Hedinge, hvorfra der spadseredes til Mandehoved. Før Nedstigningen til Stranden studeredes det tilstødende Terræn oven for Klinten, særlig den fra Istiden stammende Udhuling af Terrænet, der findes paa en Strækning syd for Mandehoved, hvor Morænen's Underlag udgøres af Skrivekridt. Senere demonstrerede Hr. A. ROSENKRANTZ de forskellige Lag i Klinten ved Mandehoved, og man samlede en Del Forsteninger, særlig i Skrivekridtet. Bl. a. fandtes et Par Eks. af *Belemnitella mucronata*, som kun findes i den nordlige Del af Stevns Klint og

det endda sparsomt. Efter Frokosten spadserede man sydpaa langs Klinten; paa nogle Strækninger gik man ned paa Stranden og havde her Lejlighed til at studere den for Klinten karakteristiske Lagfølge. Ved Højerup Kirke gjordes Holdt og efter et Hvil befordredes Deltagerne i Automobil til Store-Hedinge, hvorfra senere Hjemrejsen fandt Sted.

12.—15. Juli 1922. Ekskursion til Sønderjylland.

Onsdag 12. Juli. Deltagerne samledes om Aftenen paa Hotel »Alhambra« i Sønderborg og spadserede efter Aftensmaden til Dybbølstenen, Danmarks næststørste erratiske Blok, samt til de historiske Mindesmærker paa Dybbølbjerg.

Torsdag 13. Juli. Om Morgenen med Motorbaad til Stensigmosen paa Østkysten af Broagerland, hvor man i Gammelmarksklinterne studerede de til Eemzonerne hørende dislocerede marine og limniske Aflejringer. Nederst saas Ferskvandsler (de ved tidligere Lejligheder iagttagne, underliggende Lag af kalkholdig Gytje og Tørv var nu skjulte af Skred og Strandvold), derover saas de marine Dannelser: nederst den paa grundere Vand afsatte Mytilushorizont, efterfulgt af den paa dybere Vand aflejrede Cyprinahorizont, som ved et Overgangslag, der blev mere og mere sandet opadtil, gik jævnt over i Strandsand med talrige Mollusk-skaller (»Tapessandet«). De dislocerede Lag var overlejrrede af hydrid, glaciofluvialt Sand, dækket af rødbrunt Moræneler, paa hvilket der hvilede gulligt Sand med marine Skalfragmenter paa sekundært Leje. Hr. V. NORDMANN gennemgik Profilet og foretog ved Hjælp af forskellige Skitser en Sammenligning mellem dette og de tilsvarende Profiler i Ristinge Klint. Se D. G. U. II. R. Nr. 17.

Efter Tilbagekomsten til Sønderborg ved Middagstid delte Ekskursionsdeltagerne sig i to Partier, af hvilke det ene tog med Damperen gennem Alsund til Aabenraa, hvor det efter Middagen gik op paa Bakkerne, hvorfra man betragtede Fjorden og dens Fortsættelse, den subglaciale Dal, som forgrener sig ind i Landet. Det andet Parti tog med Damperen gennem Flensborg Fjord til Kollund, hvorfra man efter Middagen spadserede gennem den subglaciale Krusaadal op til de lave Randmoræner, der fra Nørre Smedeby over Bov fulgtes til Paddeborg St., idet man paa Vejen havde Udsigt over den udenfor liggende Hedeslette. Fra Paddeborg med Tog Kl. 9 til Aabenraa, hvor man samledes med det andet Parti.

Fre dag 14. Juli. Med Automobiler til Knivsbjerg, hvor man fra Udsigtstaarnet havde en smuk Udsigt over Randmorænelandskabet, bl. a. de smukke smaa Morænebuer, der omkranser Centraldepressionen Gjennem Bugt. Efter et Besøg ved et Profil

i Morænegrus tog man med Toget til Løgumkloster, hvor Middagen indtoges. Efter at have beset Klosterkirken fortsattes med Toget til Skærbæk. Fra Stationen spadseredes direkte op til Gassehøje, hvorfra man havde Udsigt over det sydvestlige Hjørne af den store, nordvestslesvigske Bakkeø samt over den Syd derfor liggende, anselige Hedeslette omkring Bredeaa. Mod Vest saa man ud over Marsken og Vadehavet til Rømø. Overnatning i Skærbæk.

Lørdag 15. Juli. Kl. 5½ Morgen med Vogn over Marsken til Ballum Sluse, hvorfra med Baad til Kongsmark paa Rømø. Fra en høj Klitop NV for Nørre Tvismark betragtede man Klitlandskabet med de, forøvrigt daarligt udviklede, parabelformede Klitter. Derfra mod NØ til Stranden, hvor man studerede nogle Profiler i Marsken, hvis Natur og Historie fremstilledes af Hr. AXEL JESSEN, der senere gav en Fremstilling af Anskuelserne om Oprindelsen til de i Marskens Overflade forekommende Huller og vandfyldte »Loer«, som man stiftede indgaaende Bekendtskab med i Terrænet NV for Tøftum. Derfra ud paa den overmaade brede Sandstrand Juvre Sande og mod Syd til Lakolk Badehotel, hvor Middagen indtoges. Om Em. tilbage til Kongsmark og derfra Kl. 5 med Baad til Ballum Sluse og videre med Vogn til Skærbæk, hvor Ekskursionen opløstes.

15. Oktober 1922. Ekskursion til Gribskov.

Deltagerne afrejste fra København Kl. 8 til Hillerød, hvorfra man under Hr. V. MILTHERS Ledelse gik til Ullerød Teglværksgrav NV. for Hillerød. Her var i et fladt Bassin foran (V. for) en lille Randmorænevold afsat Ler, der i nogen Grad viste Hvarvighed. Leret er uden Fossilindhold og staar nærmest paa Overgangen mellem ekstramarginalt (senglacialt) Ler og diluvialt Ler, idet Gruslag, der er jagttagede i Leret, viser, at Isranden til Tider har været ude over Bassinet, medens Lerlaget dannedes. Derfra gik man videre til Strødam og besaa Strødam »Aas«, en randmoræneagtig Grusryg med meget faa Ledeblokke. Gennem Gribskov, hvor man saa den ejendommelige Sphagnummose Hjortesøle, og stadig passerende de næsten som Kulisser liggende Randmorænerygge naaedes Nøddede. Her demonstrerede Hr. MILTHERS en østfor Kroen liggende Terrasse ved Esrom Sø hidrørende fra en Tid, da Søens Vandspejl var opstemmet formodentlig af Isen, der spærrede for Afløbet. Videre til Egelund, hvor man undersøgte et Leje af Kildekalk, og til Fredensborg. Herfra hjem med Tog Kl. 5⁰⁵. — Om Nordsjællands geologiske Forhold se D. G. U. V. R. Nr. 3.

Mødet den 30. Oktober 1922.

Hr. V. Nordmann talte om nye Iagttagelser over den glaciale, isdæmmede Sø ved Stenstrup. Medd. Dansk geol. Foren. Bd. 6. Nr. 12

Hr. Chr. Poulsen holdt et Foredrag om Dictyograptusskiferen paa Bornholm. Medd. Dansk geol. Forening. Bd. 6. Nr. 8.

Mødet den 13. November 1922.

Hr. Professor Dr. G. Hevesy holdt et Foredrag om Jordens Al-der. Referat maaske i næste Hæfte.

Mødet den 11. December 1922.

Hr. H. Ødum holdt Foredrag om de saakaldte »Faarestiers« Natur og Hr. Th. Bjerring Pedersen talte om den bornholmske Rastritesskifer. Begge Foredragenes Indhold er trykt i Medd. Dansk geol. Forening. Bd. 6, henholdsvis Nr. 7 og Nr. 11.

Efter Indbydelse fra »Danmarks Naturvidenskabelige Samfund« holdt Professor, Dr. ALFRED WEGENER fra Hamburg følgende tre Foredrag i Polyteknisk Lærestalts Festsal:

Torsdag den 23. November: Die Verschiebungen der Kontinente.

Fredag den 24. — Über die Natur der Erdrinde.

Lørdag den 25. — Die Klimate der Vorzeit.

Til disse Foredrag kunde Foreningens Medlemmer faa Adgangskort ved Henvendelse til Bestyrelsen. Et Referat af Foredragenes Indhold bringes i næste Hæfte.

